

Проект фінансується
Європейським Союзом

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

ДІАЛОГ
ЗІ СПРИЯННЯ
ТОРГІВЛІ

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

1

Результати мораторію на експорт лісу-кругляку

Євген АНГЕЛ

науковий співробітник ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Андрій БУТІН

старший науковий співробітник ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

м. Львів

11 жовтня 2018 року

Про що дослідження?

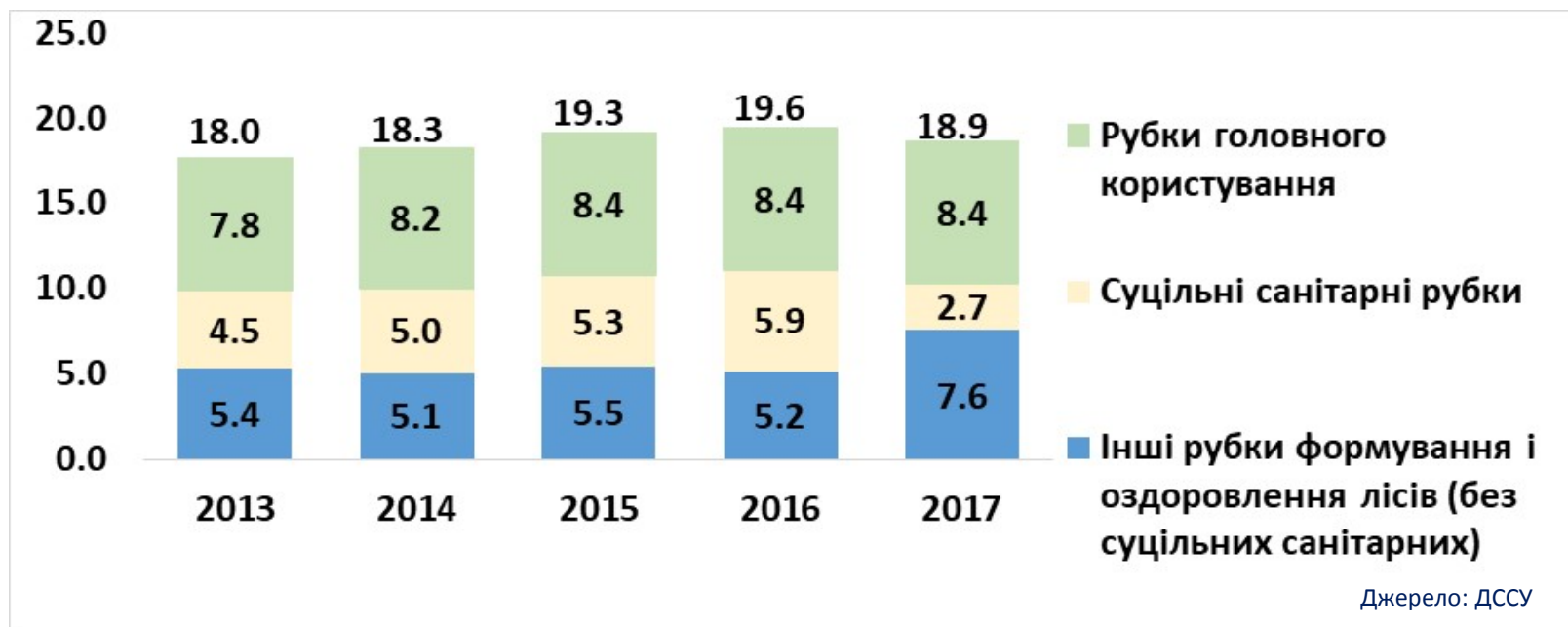
- У квітні 2015 року Верховна Рада України підтримала зміни до законодавства, які поступово запровадили **заборону на експорт необроблених лісоматеріалів (лісу-кругляку)** строком на 10 років. З 1 листопада 2015 року – частково заборона (без деревини сосни), з 1 січня 2017 – повна.
- **Мета дослідження:** оцінити перші результати мораторію на експорт лісу-кругляку відповідно до його задекларованих цілей.

Експорт лісу-кругляку

Рік	Джерело даних	Код УКТ ЗЕД	
		Деревина необроблена	Паливна деревина
		Вага, тис. тонн	Вага, тис. тонн
2015	ДССУ	1 401	1 633
	Євростат	1 955	1 004
	Різниця	554	629
2016	ДССУ	840	1 614
	Євростат	1 315	1 101
	Різниця	475	513
2017	ДССУ	2	1 495
	Євростат	477	999
	Різниця	475	496

- Порівняння української та європейської статистики поставок деревини з України до ЄС ймовірно свідчить про наявність схем з обходу заборони на експорт необробленої деревини під виглядом паливної деревини.

Обсяги заготівлі деревини

- Мораторій на експорт необробленої деревини не мав значного впливу на обсяги заготівлі ліквідної деревини >>> відсутність суттєвого впливу на покращення екологічної ситуації.
- Незначне зменшення обсягів заготівлі деревини відбулося за рахунок впровадження нових правил санітарних рубок.
- Подальший розвиток деревообробної галузі лише підвищуватиме попит на українську деревину та сприятиме зростанню обсягів заготівлі лісу.

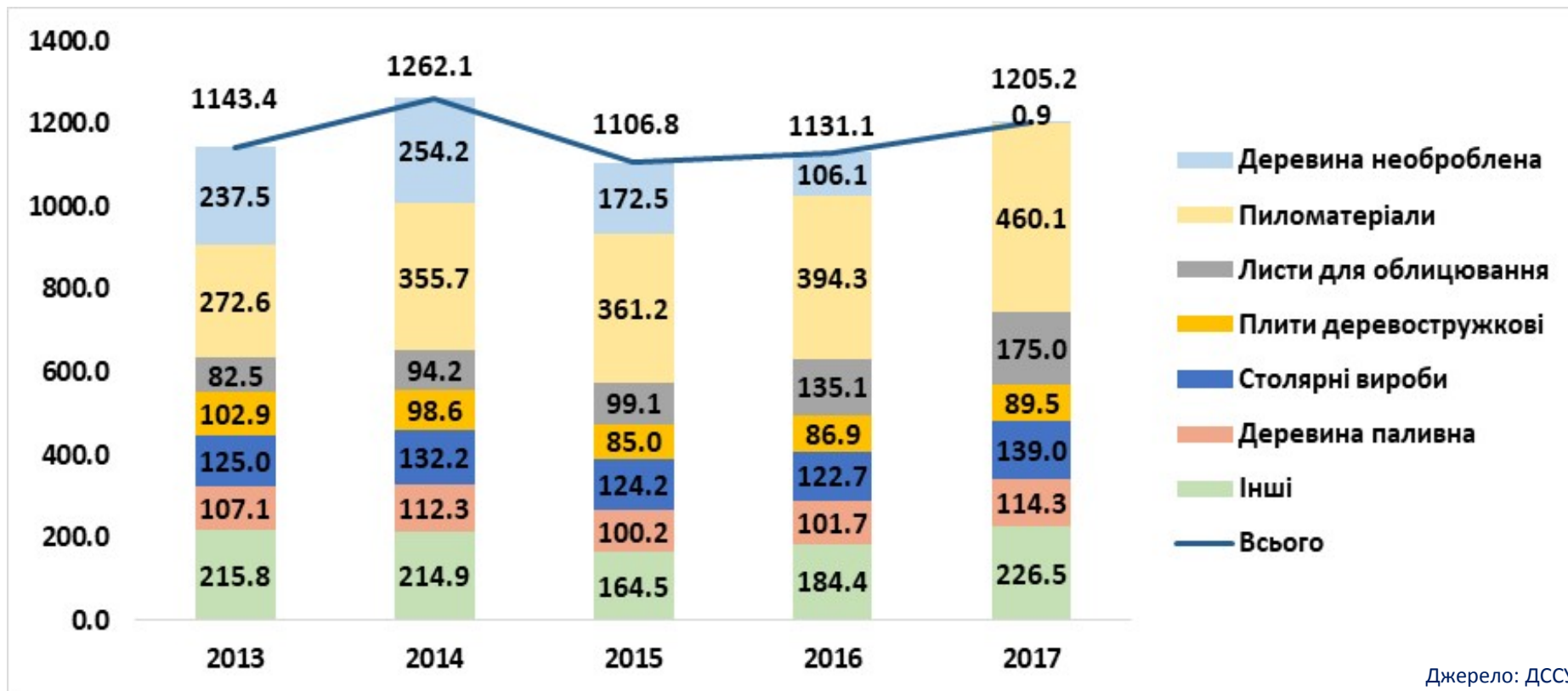
Деревообробна та меблева галузі: основні тенденції

	Деревообробна галузь	Меблева галузь
Кількість підприємств	2015 р. - ▲, 2016 р. - ▼	2013-2016 рр.: ▼
Зайнятість	2013 - 2016 рр.: ▲	2013-2016 рр.: ▼
Виробництво продукції	2013 - 2014 рр.: ▲, 2015 - ▼, 2016-2017 ▲	2014-2015 рр. ▼, 2016-2017 рр. ▲
Реалізація продукції	2015 р. - ▼, 2016-2017 рр. ▲	2015 р. - ▼, 2016-2017 рр. ▲
Експорт	2015-2017 рр. ▲	2014-2016 рр. - ▼, 2017 р. - ▲
ПІІ	У 2017 р. майже \$53 млн	У 2017 р. лише \$1,3 млн

Джерело: ДССУ

Експорт деревини та виробів з деревини

Експорт деревини та виробів з деревини у 2013-2017 роках (млн дол. США)

- Внаслідок дії мораторію насамперед зріс експорт товарів первинної обробки деревини, що відповідає стрімкому розвитку лісопильної галузі.

Висновки

1. Заборона на експорт необробленої деревини не зупинила її поставки за кордон. Експорт необробленої деревини до ЄС може відбуватися під виглядом паливної деревини.
2. Запроваджений мораторій не досягнув своєї мети в частині захисту українських лісів від вирубок.
3. Мораторій насамперед сприяв розвитку лісопильної галузі, яка виготовляє продукцію первинної обробки, що може використовуватися як сировина для подальшого виробництва.
4. В цілому, ефект від запровадженого мораторію не є очевидним, хоча спостерігаються окремі позитивні зміни.

Повну оцінку наслідків мораторію, особливо вплив на українське виробництво, зростання зайнятості та інвестицій, можна буде зробити лише згодом.

Рекомендації (1/2)

Національний інтерес України полягає у збереженні та відновленні лісів. Запроваджений мораторій – це приклад того, як приймаються часткові, фрагментарні безсистемні рішення. Таким чином, ситуація вимагає комплексного підходу і має включати наступні важливі складові:

- I. Здійснення регулярного моніторингу досягнення цілей мораторію.
- II. Скасування мораторію за умови відсутності результатів відповідно до задекларованих цілей.
- III. Запровадження прозорої системи контролю за використанням лісового фонду України.
- IV. Врегулювання рубок формування та оздоровлення лісів, на які припадає майже половина загального обсягу заготівлі ліквідної деревини.
- V. Упровадження системи регулярної інвентаризації лісових угідь України.

Рекомендації (2/2)

VI. Підготовка комплексної стратегії розвитку меблевої та деревообробної галузей, яка була б тісно пов'язана зі стратегією реформування лісового господарства України та враховувала вплив заготівлі та виробництва на екологію.

VII. Забезпечення передбачуваності державної політики у тому числі для іноземних партнерів України.

VIII. Забезпечення державою виконання ухвалених нею рішень.

IX. Приєднання України до ініціатив по боротьбі з міжнародною торгівлею незаконно заготовленим лісом

Закон України від 6 вересня 2018 року № 2531 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження українських лісів та запобігання незаконному вивезенню необроблених лісоматеріалів»

передбачає:

- запровадження кримінальної відповідальності за контрабанду лісу
- посилення відповідальності (збільшення розмірів штрафів) за незаконну порубку, пошкодження та знищення лісових культур, молодняка тощо
- встановлює обмеження внутрішнього споживання вітчизняних лісоматеріалів необроблених у розмірі 25 млн кубічних метрів на рік

Контакти

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

вул. Рейтарська 8/5-А, Київ 01030, Україна
тел: +38-044-278-6360
e-mail: institute@ier.kiev.ua

www.ier.com.ua

[IER.Kyiv](https://www.facebook.com/IER.Kyiv)

[@IER_Kyiv](https://twitter.com/IER_Kyiv)